

Kam Reikalingi Vokiečiai Pabaltijoj?

I tai indomiaai atsako
von der Goltz

VOKIEČIAI LIETUVOJE APSAUGOJĄ ŽMONIĄ.

Esą blogai suprantami; kovo-
ja prieš bolševikus.

Mintauja, spal. 5.—Vokiečių visuomenė ir kaiminingos viešpatijos šiandie daug užimtos klausimu: ar gen. von der Goltz geležinė divizija ir kitos vokiečių kariuomenės dalys paklausys įsakymo ir apels Kurš ir šiaurinę Lietuvą? Vokietijos socialistai įsitikinę, jog geležinės divizijos atkaklumas vos tik prasideda. Jos galutinis tikslas, anot socialistų—sugrąžinti respublikoninę valdžią Vokietijoje. Viešoji opinija kaiminingose viešpatijose yra ta, jog vokiečių tikslas—tai suokalbūs atstatyti senąją valdžią Rusijoje, kuri nekuomet nepakęs nepriklausomy pasienio tautų.

Geležinė divizija ir kitos vokiečių kariuomenės dalys Pabaltijoj sudaro nuo 30,000 iki 40,000 karių. Kadangi tai nepaprastai nuotikis—neklaušyti savo vyriausybės įsakymų ir kelti maistus tokiam skaitlingam būriui vyrų—indomai buvo patirti to visa priežastis. Tas atlikti buvo geriausia pas patį generolą von der Goltz. (Vieno angliško laikraščio korespondentas tą atliko. Ir štai ką jis rašo):

Sako, blogai suprantama.

Aš atradau jį (von der Goltz) Mintaujoje, kur jis buvo sugrįžęs iš Joniškės, šiaurinės Lietuvos. Tenai yra jo vyriausioji stovykla. Gen. von der Goltz yra apie 60 metų senas, giminingas turkuose pagarsėjusiam von der Goltz pašai. Jis turi prisėgęs geležinį kryžių ir augštesnį vokiečių ordoną "pour le merite."

Karė, pradžioje jis buvo pulkininkas. Vadovavo vokiečių divizijai vakary fronto. Jo veikimas Pabaltijoj nėra pirmasis

ARMISTICIJA PABALTIJOS TAUTŲ SU BOLŠEVIKAIS.

Ryga, spal. 6.—Regis, trumpu laiku Pabaltijos tautos padarys armistaciją su bolševikais. Tuo tikslu bus pravesta neutralė juosta. Tos juostos gyventojas, turbut, valdys ir maitins tautininkai.

Estonija, Suomija, Latvija ir Lietuva jau sutiko su armistacijos planais.

(Taip praneša Chicago laikraščio Tribune korespondentas).

politikinis žygis. Jis seniau pagelbėjo generolui Mannerheim sutraukti bolševikų revoliuciją Suomijoje. Paskui Suomijoje jis buvo užėmęs militarinio viršininko vietą. Bet kadangi jis ten per daug prisiūšė, tad ir neteko vietos.

"Musų pozicija Kurš (Kurlandijoje)," pradėjo pasakoti gen. von der Goltz, "blogai suprantama, kadangi žmonės neįsivaizdina bolševikizmo pavojaus, koks grumoją pasauliui. Vokiečių kariuomenės nusprendimas pasilikti čia, priešingai vyriausybės įsakymui, padiktuoja dviem motyvais:

Pirma. Persiėmimas idealu ginti savo tėvynę ir žmoniją nuo bolševikizmo. Kareiviai bijo, kad jei jie apels čia savo vietas, bolševikizmas tuometims grumoti teisiog Vokietijai. Ir jei bolševikizmui pavyskty Vokietijoj, reikėtų nuopoli visai krikščioniškai kulturai.

Antra. Vokietija po karės ir revoliucijos, ir ypač po taikos sutarties padarymo, yra taip varginga, jog kareiviai tikrai bijosi sugrįžti namo, kur jie ne turi progos gauti jokio darbo. Mano kareiviai saprotauja, kad kuomet jie įveiks bolševikizmą, jie įgys teisę kaip valstiečiai ant visuomet apsigyventi Vitebsko, Smolensko ir kitose Rusijos provincijose."

Tai, girdi, pačių karių reikalas. Ir nuo to prigulinti paties von der Goltzo pozicija.

"Kuomet kariuomenė atsiskle klausyti vyriausybės, tuo metu aš buvau Berlyne," pasakojo jis toliaus, "ir iš paties, ne keno nepatiriamas, ėmiau svarstyti klausimą, ar su kareiviais pasielgti kaip su maistininiais, ar čia sugrįžti ir sutikti su jų norais. Galų gale nusprendžiau sugrįžti ir ginti tėvynę, kadangi aš prieš bolševikizmą kovojau per aštuoniolika mėnesių Suomijoj ir čia ir žinau daugiau kaip kitą, ką reikš k bolševikizmo pavojus. Dar viena priežastis mano sugrįžimo tai ta, kadangi tie 30,000 vyrų man pilnai buvo atsidavę ir pavadė savo likimą."

Pasiliksią, kaip rusų kariuomenė.

Von der Goltz žings, kad palikę be tinkamo vado kareiviai gali but priversti perelti spartakų (bolševikų) pasen. Aiskindamas apie dabartinį stovį, generolas mano, jog viskas yra gana aišku.

"Jie sugrįž Vokietijon," tarė jis. "Daugelis, kas tiesa, jau sugrįžo. Bet dauguma jų

čia pasilikę ne kaip vokiečiai, bet kaip rusai kareiviai. Jie įstos rusų vakarinėn armijon, kovojančion prieš bolševikus, po gen. Yudenio vadovystę. Ta armija šiandie skaito 10,000 rusų kareivių ir ji bus padauginta rusais nelaisviais. Aš apskaitau, kad ton armijon įstos apie 15,000 vokiečių kareivių.

"Personaliai aš pilnai sutinku su savo kareiviais, kurie su prantama, negali be nieko apieisti kovos lauko, kur jie kariavo ilgiau metų. Bet aš jau nesu toliau jų vadas. Kova prieš bolševikizmą yra šiandie išimtinai pačių rusų reikalas. Čia nėra jokio bloga musų kareivuose norint jiems įstoti į rusų eiles. Gen. Yudenio armijoje yra batalijonas sudarytas iš desimties tautų kareivių. Be abejonės, tarpe jų yra trūkumdariai. Bet kiti su atsidėjimu gina musų civilizaciją nuo bolševikų, kuriuos aš skaitau kriminalistais, velmais beuokaidių žmonijon.

Kiti neturi spėkų karianti.

"Kiekvienas gali sutikti su mano kareiviais. Nes jei jie apels Estonią (?) ir Kurš, tos šalys, tuojaus tektų bolševikams. Ir tuomet niekas neįsengty jų išgelbėti nuo Petrogrado ir Maskvos likimo.

"Anglai juk mėgino padaryti priešbolševikišką frontą. Tačiau nepavyko. Suomiai toliaus jau nekojoja, kad tuo tarpu estai ir latviai jau nusikamavę. Rusų laisvanoriai persilpai.

"Žmonės čia pasirengę padaryti taiką arba nors praversti armistaciją su bolševikais. Tas dar labiaus sustiprintų bolševikus ir jų propagandą, kuri plestųsi ne tik Vokietijon, bet po visą pasaulį."

Generolas tiesiog užgynė, kad nauja kariuomenė čia būtų atsiunčiama iš Vokietijos.

"Daugelis neturinčių darbo vokiečių nori įstoti mano vyrų eilėn," sakė jis. "Bet vokiečių vyriausybė atsako juos gabenti."

Von der Goltz buvo dar paklaustas, ką jis mangs apie paklydusią kalbas Vokietijoje. Tenai tvirtinama, jog jo armija rengiama sugrąžinti monarchiją Vokietijai. Jis atsakė:

"Mano kareiviai nėra monarhistai ir jie nepagėdauja įsinau matyti Wilhelmą soste. Mano kovos tikslas—tai bolševikizmas. Prieš bolševikizmą aš visur kovosiu."

OLANDIJA BIJOSI UŽPUOLIMO BELGIJOS.

Rotterdam, spal. 6.—Olandų laikraščiai išreiškia baimę, kad belgai varu neužimtų Olandijos provincijas Limburg, kurį Belgija norinti pasisavinti ir del kurios vedamos tarybos.

Laikraščiai pažymi, kad belgai galį pasinaudoti italo lakuno d'Annunzio pavyzdium ir netikėtai užimti provinciją.

Toliaus jie praneša, jog Olandijos vyriausybė tuo tikslu ėmėsi priemonių. Į tos provincijos pietinę dalį pasiuntę daugiau kariuomenės.

BELGŲ KARALIUS SKRAIDŽIA LAKSTYTVU.

Šiandie jis yra mieste Buffalo.

New York, spal. 6.—Šeštadienio rytė newyorkiečiams buvo daug džiaugsmo, kuomet belgų karalius, Albertas vienu hidroplanu pakilo New Yorko padangėn. Hidroplaną valdė lakunas leitenantas Hassner.

Tas įvykė pirm pietų. Po pietų jis su savo sunumi apilankė kaikurias šito miesto ypatingas vietas.

Vakare dalyvavo pokyly, kurį buvo surengtas jo pagerbimui miesto vardui.

Kiek vėliau karalius su karalienė ir sunumi nuvyko į Madison Square Garden, kur karės veteranai buvo sušaukę masmitingą. Karalius ten sutiktas su didžiausiomis ovacijomis. Jis ten pasveikintas ne kaip karalius, bet kaip pasižymėjęs kareivis.

Kiek vėliau karalius su karalienė išvyko Bostonon. Vakare vakare iš Bostono iškeliavo į Buffalo, N. Y. Iš čia šiandie vakare iškeliavo į Californiją, kur išbus ligi spalio 14. Paskui gal jam bus galima užsukti į Washington.

KABINETAS SVARSTYS ATSTIKIMĄ SIBERIJOJE.

Pramatomas japonų suokalbimas Rytuose.

Washington, spal. 6.—S. V. kabinetas rytoj sušaukiamas specialin posėdin. Posėdis yra suristas su prezidento liga. Be to yra dar daug ir kitų svarbių klausimų aptarti.

Tarpe pastarųjų yra atsikiminas Siberijoje, kur rusų kazakai apmušė (nuplakė) viengsamtą amerikonišką kareivį ir kur vienas japonų oficerias įžeidžiančiai prasitarė prieš Suv. Valstijas.

Karės departamentas, sakoma, jau gavęs smulkmeniškus oficialių žinių apie tą atsitikimą. Karės sekretorius tuos visus raportus paduos aptarti kabinetui.

Senatė ir šalies spaudoje labai nepasitenkinama šalies vyriausybės politika, kad Siberijoje palaikoma amerikoniška kariuomenė.

Pramatoma, kad tenai japonai suokalbina prieš amerikonus su tikslu juos prašalinti iš ten. Nes amerikoni, suprantama, neleidžia ten japonams perlaug savarankiauti. Vadinas, japonai prie amerikony nedrįsta ten predlaug šeiminkauti.

Sakoma, Anglija jau seniau supratusi japonų nepasitenkinimą. Ir todėl atšaukianti iš ten savo kariuomenę.

PREZIDENTAS WILSONAS SVEIKESNIS.

Washington, spal. 6.—Sulig gydytojo Graysono pranešimų, prezidentas Wilsonas sveikesnis. Tačiau, sako, pavojus dar nepraėjęs. Niekas negali pasakyti, kaip bus toliaus.

Vakar visose Suv. Valstijose buvo mėtasti už prezidento pasveikimą.

AM. DARBO FEDERACIJA NES PAGELBĄ STREIKININKAMS.

Plenuojama apdėti mokestimis visas unijas.

Pittsburgh, Pa., spal. 5.—Plieno industrijose streikas pramatomas labai ilgus. Todel streiko komitetas ima galvoti, kokiu budu streikininkams ir jų šeimynoms duoti pagalbą.

Kitai negali but, kaip tik streikininkus turės šelpti pati Amerikos Darbo Federacija.

Tuo tikslu, kaip rytoj, Amer. Darbo Federacijos pildomoji taryba turės susirinkimą. Yra sugestija visas Federacijos unijas apdėti specialėmis mokestimis. Nes kitokio išėjimo ir nėra.

Šelpti streikininkus yra reikalingos didelės pinigų sumos. Savaitinei pašėpai bus reikalinga apie 2 milijonų dolierių. Milijonai darbininkų mielai šelps streikininkus, susirūnčius su nepasitenkinimu kapitalu, darbininkų engėju.

Streiko komitetas skelbia, jog streikas paseksiningai vedamas. Didėjan skaitlius streikuojančių darbininkų, nežinrint kompanijų tvirtinimų, buk daug darbininkų pametą streikuoti.

IS FIUME PASIGIRSTA PROTESTAI.

Sako, blokada miestą badu marina.

Rymas, spal. 5.—Nacionalnė italy taryba mieste, Fiume Italijos užsienį reikalų ministrui Tittoni čia prisimutė protestą.

Taryba protestuoja prieš blokadą miesto Fiume. Sako, jei ta blokada prasitės ilgiau, tuomet miesto gyventojai badu išmirs.

Vietos laikraščiai padeda žinių iš Fiume, kad tenai lakunus d'Annunzio stipriai laikosi. Tomis dienomis Brazilijos italai jam prisimutė 500,000 lirų.

Buvusio Italijos premjero Orlando sunus, raitarijos leitenantas, nukeliavęs į Fiume, jis d'Annunzio indavęs 100,000 lirų dovany.

Slaviai perspėjami.

Paryžius, spal. 5.—Taikos Konferencijos taryba nieko tokio dar nenusprendė, kokiu budu pašaukti tvarkon trūkumdarį lakuną d'Annunzio, kuris savarankiai užėmė ir savinasi miestą Fiume.

Tokiuo jo pasielgimu talkininkai labai nepatenkinti. Bet šiuo kartu prieš tai nenorima pavartoti aštrių priemonių, kad išvengt kraujo praliejimo.

Taryba perspėja slavus, kad jei tenai neužkabinė italy, Nes, sako, italai aiškini pravokuoja Jugoslaviją ir pagelbės sukelti nerikalingą trūkumą.

— Washington, spal. 5.—Visi valdiškieji darbo biurai bus uždaryti spalio 10 d. Tam tikslui kongresas nepasikyrė lėg.

Karalius Albertas ir Kardinolas Mercier Bostono Katedroje

KARALIUS IŠKLAUSO SV. MISIŲ IR PRIIMA SV. KOMUNIJĄ.

Karaliui draugauja karalienė ir sunus.

Boston, Mass., spal. 6.—Belgų karalius Albertas ir Belgijos primatas kardinolas Mercier vakar susiejo ir meldėsi vietos Sv. Kryžiaus katedroje. Tuodu pagarsėjusiu visam pasaulij asmeniu pirmu kartu pasimutė šitoje respublikoje.

Vienas ir kitas čia atkeliavo, galima sakyti, vienodai tikslais. Tie tikslai—padėkoti šios respublikos geriams žmonėms už šelpimą nuterotos Belgijos ir parupinti tai šaliai tolesniai reikalingos pagelbos.

Tai pirmu kartu Amerikojė įvyko iškilnės bažnyčioje, kurioje buvo karalius. Sanktuariume buvo du sosto ir karmazinu aptrauktos trys kresės. Sostu turėjo užimti vietos kardinolas O'Connell ir kardinolas Mercier. Kresės-gi belgų karalius, karalienė ir sosto įpėdinis.

Sutiktas bažnyčioje.

Kuomet karalius su karalienė ir sunumi mėjo katedron, juos prie grotelių pasitiko belgų primatas, kardinolas Mercier. Kardinolas garbingus svečius pasveikino ir tuojaus su jais supažindino vietos kardinolą.

Tuoju metu kardinolas O'Connell ir kardinolas Mercier.

Kardinolas garbingus svečius pasveikino ir tuojaus su jais supažindino vietos kardinolą.

Kardinolas garbingus svečius pasveikino ir tuojaus su jais supažindino vietos kardinolą.

Kardinolas garbingus svečius pasveikino ir tuojaus su jais supažindino vietos kardinolą.

Kardinolas garbingus svečius pasveikino ir tuojaus su jais supažindino vietos kardinolą.

Kardinolas garbingus svečius pasveikino ir tuojaus su jais supažindino vietos kardinolą.

Kardinolas garbingus svečius pasveikino ir tuojaus su jais supažindino vietos kardinolą.

Kardinolas garbingus svečius pasveikino ir tuojaus su jais supažindino vietos kardinolą.

Kardinolas garbingus svečius pasveikino ir tuojaus su jais supažindino vietos kardinolą.

Kardinolas garbingus svečius pasveikino ir tuojaus su jais supažindino vietos kardinolą.

Kardinolas garbingus svečius pasveikino ir tuojaus su jais supažindino vietos kardinolą.

Kardinolas garbingus svečius pasveikino ir tuojaus su jais supažindino vietos kardinolą.

Kardinolas garbingus svečius pasveikino ir tuojaus su jais supažindino vietos kardinolą.

Kardinolas garbingus svečius pasveikino ir tuojaus su jais supažindino vietos kardinolą.

Kardinolas garbingus svečius pasveikino ir tuojaus su jais supažindino vietos kardinolą.

dinolg. Svečiai nulydėta į paskirtas jiems kreses. Karalius turėjo leitenanto generolą uniformą.

Kardinolas O'Connell, pasveikindamas karalių su karalienė, pasakė:

"Mes meldžiamė Dievo užlaikyti jus per daugelį ilgų ir laimingų metų ir už jusy paestuosius skausmus išsinau atgaivinti jusy mylimą Belgiją, kurios atstatydinime kiekvienas amerikonas turi savo dalį."

Karalius priima sv. Komunią.

Tuojaus prasidėjo pontifikalis sv. misios. Karalius, karalienė ir sosto įpėdinis priėmė sv. Komunią.

Pasibaigus sv. misioms, pamokslinveion įžengė kardinolas Mercier. Tarp kitko jis sakė:

"Dabar aš viešiu jusy stebėtiną šalį, praleidžiau daug skaisčių dienų, už ką esu daug dėkingas Dievui. Bet skaistesnės dienos nebuvo, kaip šita."

"Jūs atėjote musų pusėn išgelbėti pasaulį. Už tai aš noriu iškreikti jums vardu musų garbingo karaliaus, vardu musų tautos, vardu Katalikų Bažnyčios didelį dėkingumą. Meldžius už pasveikimą gerbiamo Suv. Valstijų prezidento."

Paskui karalius su karalienė ir sosto įpėdinu nulydėti į katedros kunigų rezidenciją. Ten įvyko trumpas priėmimas.

Pasibaigė Geležinkeliečių Streikas Anglijoje

GELEŽINKELIEČIAI TUOJAUS GRYZTA DARBAN.

Darbininkams gvarantuota mažiausia užmokestis.

Londonas, spal. 6.—Nuo Anglijos pagaliaus nuslinko baisi industrijinio suirimo šmėkla.

Vakar premjerui Lloyd George pavyko su geležinkeliečiais.

Taiptat gvarantavo, jog ligi rugėjo 30, 1920 m., darbininkams užmokestis nebus sumažinta.

Topeka, Kans., spal. 6.—Centralinėje Kansas valstijos dalyje po lietaus smarkiai nuizgo praeitą šeštadieni.

Šiandie nebus kun. Laukaičio kalbos.

Šiandie vakare, spal. 6, gerb. kun. Laukaitis turėjo kalbėti Ausros Vartų parapijoje. Tačiau kalbos nebus. Atšaukiamos ir visos kitos jo kalbos. Tas padaryta įsakius gydytojui.

SPALIŲ 6, 1919 M.

Chicago. — Šiandie ir rytoj graius oras; vidutinė temperatūra.

Chicago. — Šiandie ir rytoj graius oras; vidutinė temperatūra.

Chicago. — Šiandie ir rytoj graius oras; vidutinė temperatūra.

Chicago. — Šiandie ir rytoj graius oras; vidutinė temperatūra.

Chicago. — Šiandie ir rytoj graius oras; vidutinė temperatūra.

"DRAUGAS"

"LITHUANIAN DAILY FRIEND"
Published Daily Except Sundays by
DRAUGAS PUBLISHING CO., INC.,
1800 W. 46th St., Chicago, Illinois.
TERMS OF SUBSCRIPTION
One Year \$3.00
Six Months \$2.00
Three Months \$1.00
Advertising rates on application
At NEWS-STANDS 2c A COPY

Lietuvių Katalikų Dienraštis**"DRAUGAS"**

Šios kasdienio laikraščio redakcija.
PRENUMERATOS KAINA:
Mėnuo \$2.00
Pusmetis \$10.00
Pusmetis \$10.00

Prenumerata mokama išankstine. Laikas skaitomas nuo užsakymo dienos ne nuo Naujų Metų. Norint perlaikyti adresą, vinda reikia prisiųsti ir seną adresą. Pirmą kartą siųsti išpažintį krasoje ar ekspres "Money Order" arba įdeant pinigų į registruotą lauką.

"DRAUGAS" PUBLISHING CO.
1800 W. 46th St., Chicago, Ill.
Telephone McKim 6114

**Lietuvių Reikalai Ryme.**

Tarp Amerikos veikėjų vaikščioja privatinis laiškas žmogaus gerai žinančio Rymą ir tenykštį gyvenimą. Tas žmogus visai neseniai buvo Anžiname mieste ir savo pažįstamiems Amerikoje išdėdė savo mintis ir sumanymus. Čia paduodame ištrauką iš to laiško, palytinę mūsų viešuosius reikalus.

"Roma, rugs. 8, 1919. Šiandien Amerikos laikraščiuose skaitėm, kad J. M. kun. Laukaitis atvažiuo tenai. Tas labai gera, bet reikėtų jau atsiųsti ir atstovą Romon, reikėtų prabilti ir mūsų vyskupams.

Sugalvokite bendrai su kitais lietuviais, ir kokių nors būdu, del Dievo Švento, padarykite, kad visi trys Lietuvos vyskupai ar kartu ar pavieniui kreiptųsi į Sv. Tėvą, idant Jisai pakeltų balsą prieš lenkų neslodybes Lietuvoje. Be to visi lietuviai adresai, telegramams ar prašymai pasiūkys bergždai.

Lenkų čionai mūšios, kaip dvasiškių, taip ir pasaulinių ir visi jie, tarsi lenkų, šmeižia Lietuvos kunigus-veikėjus. Kam, girdi, jie valkiojasi (siet) po Europą ir po Ameriką, kodėl jie nesėdi savo parapijose ir nesidarbina dvasiškai žmonių gerovei? Lenkai ir lenkberniai įkalbinėja Vatikane, buk lietuvų-kunigų leidžianči į katalikiškieji laikraščiai, virto nunai į masonų organus, kaip kad Amerikos "Darbininkas".

Kad Lietuvos vyskupai visai prabilų, jie staiga pakreiptų vienon pusėn Vatikano mūšioje ir labai suauktytų kelių lenkų duktyboms.

Tiesa, Lietuvai reikia tam tikro, vyskupų įgaliojimo atstovų Romoje, bet dar labiau ir koregėdamsia jai reikia, kad jos vyskupai prabilų. Be jų balso ir Lietuvos atstovas neduog, kaip čionai nuveikti gėdą, kaip kad kun. Ališaus, vargu butų išgavęs lietuviams dieną, jeigu prieš tai nebūtų buvę laiško į Sv. Tėvą ir Žemaitės vyskupo ir jo laikoma tuomet Seinų Vyskupijos Administratoriaus, kun. Dabrilo (yra tai faktas).

Sv. Tėvas užstojo voliočių terojamus Silonijos lenkus. Jisai be abejojimo užstojo lietuvius, prieš daromas jiems lenkų

skriaudas Lietuvoje—tik reikia, kad mūsų vyskupai prabilų.

Kodėl jie tyli, ne man čionai spręsti. Aš tik žinau, kad lenkų vyskupai nesnaudžia, kad jie nuolatos klabiną Vatikano adverbijas, ar tai asmeniškai ar tai per tam tikrus savo siuonėjimus įgaliojinius".

Gerbiamas laiško autorius mato tik didelį Lietuvos reikalą, bet jis nežiūri į Lietuvos vyskupų vargus. Pirmiausiai Lietuvos vyskupai nežino, kas darosi Ryme. Bepig, jei laiško autorius savo pastabas būtų pasiuntęs vyskupams, užuot siuntus į Ameriką.

Lietuvos vyskupai negali rašyti bendro laiško, nes vienas iš jų yra Vilniuje. Nėra kaip susitarti.

Toliau, Lietuvos ministerija man žada įkurti savo atstovybę pas Sv. Tėvą. Tai-gi mūsų vyskupai pagerbia mūsų valdžios sumanymą ir nebega jam už akių. Ne vyskupų kaltė yra, kad ta atstovybė dar neįvyko. Jeigu mūsų valdžia pasakė Kauno ir Seinų vyskupams, kad prie popiežiaus ji skiria tik "informatorių", o ne ambasadorių nei ne pasiuntinį, tai vyskupai tam pritarti negalėjo, nes jie negali prisidėti prie popiežiaus pažeminimo. Todel ir yra visus kėblumas.

Protestas prieš Lenkus

Ekzekutyvis Komitetas 22 rugsėjo, 1919, apgarsino, o 1 spalį atsiuntė ir mums savo sustatytą protestą prieš lenkus. Jis užvadytas: "Lithuania against Poland, an appeal for justice, t. y. Lietuva prieš Lenkiją, teisybė, ieškantis atsisaukimas".

Atsisaukimas pažymi, kad butume neverti vadintis Amerikos piliečiais, jei nesirūpinume savo gimimėmis anapus vandenyno. Paskui atsisaukime išdėdė skriaudas, kurias lenkai padarė lietuviams. Ypatingai pažymėta, kad ta Hallerio kariuomenė, kuri sustiprino lenkų įėjus, besibraiunant jiems Lietuvoje, tapo organizuota Amerikoje ir Amerikos lėšomis nugabenta į Europą.

Mūsų laikraštija jau daug kartų rašė apie visus lenkų mums daromas skriaudas. Tai-gi skaitytojai seniai ir gerai žino. Nekenkia, kad Ekzekutyvis Komitetas jas primena Amerikos valdininkams. Bet butų klaida mintyti, kad to užteks.

Prieš lenkų karinę įėgą, turime sudaryti Lietuvos karinę įėgą. Kuomet mes žaunimės Amerikos užtarymo prieš lenkų broivimąsi Lietuvoje, tuomet Amerikos politikai kaisioja Wilsonui: "Štai kokia neprolinga tavo politika. Ji įveda Ameriką į Europos ginčus. Žiūrėk ir Lietuviai roj kalauja, kad aprupintume jų reikalus savo įėjomis." Politiki kultinancij Prezidentui žinomi laiku yra daug. Lietuvos politikai nėra nei mažiau reikalo dabar apsiunkinti prezidento buvimu.

Vesdami savo tautos politiką turime būti atsargūs, kad nepakenktume žmogui, nuo kurio politikos pasisekimo priklausom mūsų tautos ateitis.

**Lietuva ir Bolševikija.**

Ką Lietuvos valdininkai negėrai padaro, tą papeikiame, delto juos reikia pagirti, kuomet jie ką nors gera įvykdo.

Lietuvos Delegacijai Paryžiuje labai nesisekė. Net čionie nekantauti žiūrėdami į tuos nepasisekimus. Žmonės, kurie šiandien valdo, Prancūziją, nepaiso teisybės, nei skriaudžiamų tautų laisvės, nei demokratijos reikalų. Rodėsi, kad Lietuvos valdžiai, turėdama mažą armiją be ginklų ir pinigų, niekaip negalės priversti Tarkininkų diplomatus, sėdintius Paryžiuje, kad dirsteltų ir į Lietuvos reikalus.

Derybos su bolševikais.

Tėciaus p. Valdemaras išrodo gana sumaningą priemonę. Lietuviai su Latviais ir Estais pasikietino pradėti derybas su bolševikais. Mūsų Delegacijos pirmininkas teisingai mintijo ir kalbėjo: "Kam mums ginti Europą nuo bolševikijos, kad ta Europa nei kiek neprišidėda prie to jai reikalingo, o mums sunkiau, darbu."

Trijų mažų tautų grasinimu susidėti su bolševikais susirūpinę Tarkininkų diplomatai. Jie, tiesa, suvokiama užbaugino Lietuvą, Latviją, ypač Estoniją, kad šiuokšt nesidėtų su bolševikais. Mūsų diplomatai to lauginimo ir norėjo. Bauginamieji davė suprasti bauginantiems: "Jei jus mums neduosite daugiau nieko, kaip tik bauginimus, tai mums naudingiau bus eiti išvien su jais priešais."

Derybos ir Anglija.

Šitą Lietuvos politiką mintį geriausiai ir gerčiausiai suprato Anglija. Ji davė raštą de facto pripažįstantį Lietuvos respubliką. Ji tebevadina mus viena iš trijų Baltijos provincijų, bet žada neužligio liutis vadinusi mus provincija. Pakenčiame didesnių skriaudų, pakėsime ir tą neteisėną vardą.

Kol kas mums svarbu yra matyti, jog mūsų galėjimas dėtis su bolševikais yra geras tam, kad šį tą išderintume iš Tarkininkų. Dėja, turime pripažinti, kad iki šiol tik Anglija davė mums šiek tiek naudos, kuomet mes valdžiai pagrasinę bolševikais. Prancūzija ir Suvienytos Valstijos bei Italija nenori mums nieko duoti, kad mūsų reikalavimai nepadidėtų. Tai-gi matome, kad p. Valdemaro išrastoji priemonė Anglijoje atvedė vaisių, o kitur neįteidė.

Skirtumas tarp Anglijos ir kitų Tarkininkų.

Angliams labiausiai rūpi, kad bolševikų pažiūros neapimtų ir Angliją. Prancūzija pyksta ant bolševikų už kitų dalyką, būtent už to, kad bolševikai žada nemokėti prancūzams Rusijos skolų. Tai-gi Prancūzai, gal, ir duotų mums šiek tiek naudos, jei mes žadėtume eiti užkariauti Petrogradą su Maskva, priversti bolševikus išmokėti Prancūzams, ką Rusija pasiskolino.

Negalime užpulti bolševikų.

Lietuva, žinoma, nenori būti Prancūzijos kamarninku, arba prištovu, už vieną neprigulmybę pripažinti. Mūsų ministrai p. Paribumai teisingai ir aiškiai pasakė, tris prielaidas, del kurių Lietuva nesius savo kariuomenę, imti Petrogradą: 1. Nus ne turime tikėtum, kurios dabar viešpatuoja Kauno politikų pažiūros. Faktai mums davė labai aiškių lenkų, kad Amerikos

politika rengia demokratinę pasaulio tvarką, tikėdama, jog teisybė, laisvė ir lygybė visoms tautoms yra didelės įėjios. Nors jos yra dorinės, bet šiandien jau taip stiprios, kad ir armijas suvaldo. Tas mintis Wilsonas išreiškė Londone Anglijos karaliui iškilmingų pietų pabaigoje. Amerikos diplomacija ir Amerikos Senatas savo pasielgimu paaiškino, patvirtino ir patiprino tas mintis.

Amerika neturi ypatingos meilės Lietuvai, nei nesirūpiną grynai lietuviškais reikalais, nei atskirais kitų tautelių reikalais, todėl susidaro įspūdis, buk ji joms neprijauna. Bet Amerikos politika, žiūrėdama savo naudos, nustato teisingas ir sveikas tautų sugyvenimo taisykles. Mūsų laimė, kad tos taisyklės išsina ant naudos ir Amerikai ir mažosioms tautoms.

Prancūzų politika.

Tai-gi dabar Prancūzija, norėdama išgauti savo 13 milijardų frankų iš Rusijos turi rinktis, arba stoti už teisybę ir drausti Lenkiją, kad lietuvų neskrinaustų, arba Lietuvos žemėmis užmokėti lenkam už priverstinę bolševikų užmokėti Rusijos skolą prancūzams. Prancūzai Lietuvos žemių negaila, o atgauti 13 milijardų frankų yra malonu.

Prancūzija pasitiki, kad lenkai išties kariaus su bolševikais, nes lenkų dvasia yra arti prie kapitalistų dvasios. Nors Lietuvos valdžiai ir žadėtų kariauti su bolševikais, prancūzai mažai tikėtų tais pažadais, nes Lietuvoje nėra kapitalistų, bijančių bolševizmo. Jei ir atsirastų Lietuvoje vienas kitas kapitalistas, tai jis mažai reikšmės mūsų šalies politikoje. Delto prancūzai visuomet daugiau duos paramos Lenkijai, o nieko nepadės Lietuvai.

Mūsų politikams labai sunku išrasti, kokių kelių galima išvesti tėvynę iš vargų. Italija ir Japonija mums nepadės, nes jiedvi per toli nuo mūsų ir neturime kuonai užinteresuoti jas. Su Vokietija sutraukėme savo ryšius, persimezdami į Tarkininkų pusę. Tai-gi mums dabar lieka tik Amerika ir Anglija.

Anglijos tikslai.

Jau senai "Draugas" rašė, kad Anglijos politika nori turėti Baltijos Juros pakraštį, je patogių vietų, kaip jų turi beveik visose kitose pasaulio jūrose. Nuo to laiko, kaip atsirado pavojus netekti Airijos, anglij diplomatai čionie ieškoti, ką galėtų gauti į jos vietą. Lietuva, Latvija ir Estonija beabejonės atstotų Airiją. Tai-gi Anglijos politika linksta į mūsų kraštą. Bet mes klystume, jei mintytume, kad Anglija ieško mūsų naudos, o ne savo. Labai abejojama, ar ji kada nors lianis vadinus mus provincija. Ant poperos gal mes ir busime neprigulmybi, bet išties turėsime pildyti Anglijos palieptimus, todėl busime jos dominija. Tai-gi mūsų politika, pradėdama linkti prie Anglijos, turi rengtis atsidėti tikros neprigulmybės.

Viltis Amerikoje.

Tėciaus nenorėtume išsizadėti taip gražios vilties. Bet ji neišsipildys mūsų vieny įėjomis. Mūsų viltis yra Amerikos politikoje. Brodo, kad Kauno diplomatai visai netiki į Amerikos diplomaciją ir į jos tikslą demokratinį idealiskumą. Čia mūsų mintys skiriasi nuo Kauno diplomatų. Kiek mentavę mūsų įėjios leidžia per du metus mes atsidėti žiūrėjome į Amerikos politiką. Visokių turėjome valandų. Pergyvenom ir tas tas pačias netikėjimo mintis, kurios dabar viešpatuoja Kauno politikų pažiūros. Faktai mums davė labai aiškių lenkų, kad Amerikos

politika rengia demokratinę pasaulio tvarką, tikėdama, jog teisybė, laisvė ir lygybė visoms tautoms yra didelės įėjios. Nors jos yra dorinės, bet šiandien jau taip stiprios, kad ir armijas suvaldo. Tas mintis Wilsonas išreiškė Londone Anglijos karaliui iškilmingų pietų pabaigoje. Amerikos diplomacija ir Amerikos Senatas savo pasielgimu paaiškino, patvirtino ir patiprino tas mintis.

Amerika neturi ypatingos meilės Lietuvai, nei nesirūpiną grynai lietuviškais reikalais, nei atskirais kitų tautelių reikalais, todėl susidaro įspūdis, buk ji joms neprijauna. Bet Amerikos politika, žiūrėdama savo naudos, nustato teisingas ir sveikas tautų sugyvenimo taisykles. Mūsų laimė, kad tos taisyklės išsina ant naudos ir Amerikai ir mažosioms tautoms.

Reikalas iširti.

Nereikalaujame, kad Lietuvos diplomacija tikėtų šitais išvadžiojimais, bet norėtume, kad ji iširtių tą begalo svarbų dalyką. Iširti-gi galima tik atsiunčiant į Ameriką išmanantį ir Amerikai priimtiną žmogų.

Begalo pavojinga yra pakreipti tautos politiką į vėles, panaikinančias tėvynės nepriegulmybę, neitvyrus vienos diplomatijos galimybės, kuri gali teikti Lietuvai neprigulmybę.

Pabaigoje rugpjūčio keli lietuviai telegrafavo į Paryžių, kad mūsų diplomacija nedarytų demonstracijų Prancūzijai ir Amerikai. Su Prancūzija tiek to, bet su Amerika pyktis žinai, laikais yra pavojinga Lietuvai.

Politika ir streikaučiai.

Dar galima sakyti, kad Amerika savo sumanymus vykina, nežiūrėdama atskirų tautelių apų, nepaisydama Lietuvos diplomatijos krypsnių. Amerikos politikos nauda mums vietiek teks, o dabar nekenkia meilintis Anglijai, kad turėtume užvejos Wilsono politikai nepasisekus.

Maždaug taip protauja visi streiklaučiai. Jiems išrodo, kad darbininkams streiką laimėjus ir streiklaučys gaus didesnę algą, o tuometarpi jis už pinigų susideda su saviškių priešiniais. Lietuvos likimas jau dusykli žymiai pablogėjo, kad mes neprisišaukėme augstokų taisyklių politikoje. Tarptautiniuose santikiuose etiką gali naudyti galingos viešpatijos. Nors ir joms tas lauzymas galų gale atneša nelaimę, bet tai įvyksta ilgam laikui praėjus. Mažosios viešpatijos negali savo politikos statyti ant įėjios, nes jos neturi. Todel mažųjų tautų, kaip Lietuvos, politika turi būti statyti ant etikos, Wilsonas teisingai pasakė, kad ji yra didelė tarptautinė įėjia.

Atsitraukimas nuo etikos šitame klausime gali mums atnešti to, kad neprigulmybę prarasime pirmą negu Amerikos plenai įvyks pasaulyje. Jiems įvyks ne visai, tik iš dalies, susidarys dvi įėjios: imperijalistinė Anglija su dideliu būriu jos intekmėje esančių tautų ir demokratinė Tautų Sąjunga, sulig Wilsono minties. Tos dvi sąjungos, greičiau, stovės prieš kitiškąją. Lietuva norės prigulėti prie demokratiskės Amerikos vėduo tautų būrio, bet jau negalė, atitraukti nuo Anglijos, nes Amerikinė nenorės įsivelti į karę su Anglijos Federatyve imperija del Lietuvos, pildiusios streiklaučių darbą.

FIRKLVBOS DEPARTAMENTAS.

Sąrašo Biuras Washington, D. C.

Washington, D. C., 4 spalio, 1919. Pirmoji Sąrašų Biuro kareivija Washington apniko Orlaivijos Gaminimo Sekeijų prie Karės Departamento ir atėmė iš jos pusę triobos, kurių ta armijos šaka buvo užėmusi karės metu. Orlaivijos Sekeija žada netrukus atiduoti SąrašoBiurui visą savo triobą. (Tas užpuolimas panašii į tą kaip svečiai kad "užpuola" šeimyninko namus, jo paskirtoje pokyliui dienoje. Red).

Ta trioba užima visą kotarkampį bloką mieste ir labai tinka Keturioliktojo Dešimtinio Sąrašo tikslams, nes joje labai patogiai gali įsikurti ir greitai augti raštinkų armija. Tenni labai lengva ir paranku įstatyti įvairias sumaningas mašinas ir dirbti jomis. Ką Sąrašų Biuro skaitliuotojai surinks žinių sausio mėnesyje, 1920 m., tą sutvarkys ir supleiks tam tikros mašinos.

Daugiau negu 8,000 dėžių padarydinta išsiuntinėti sąrašų lapeliams. Kitokių reikmenų pagaminta, kad ištektų 85,000 skaitliuotojų, kurie dirbs visose Suvienytose Valstijose. Pirmutinis kortelių dėžių siuntinys jau baigiamas rengti. Dėžės, kuriose dabar siunčia korteles iš Washington į įvairias vietas, turės vėl grįžti į Sąrašų Biurą kaip tik bus galima greičiausiai, nepaliaujant jų vartoti.

Kada sąrašo darbas bus užbaigtas, tada skaitliuotojai ir prižiūrėtojai sudės tuos pačius, tik jau pripildytus sąrašų lapelius į tas pačias dėžes ir grąžins į Sąrašų Biurą. Tokiu būdu ten susirinks žinios apie Suvienytų Valstijų gyventojus, triobas ir farmas.

Tos dėžės yra maždaug 26 colių ilgio, 20 pločio ir 11 aukščio. Lengva apskaityti, kad kiekvienoje dėžėje, grįžtančioje į Washington, bus trys šimtšainės pėdos statistinių žinių.

Naujoje Sąrašų Biuro buveinėje jau yra pastatyta daug susegančių, skirstančių ir tvarkančių mašinų. Didumą jų padarė mechaninė dirbtuvė, priklausanti pačiam Sąrašų Biurui. Jos tapo išrastos ir padarytos tik tam vienam tikslui, kad greitai atliktų pūny darbą suskirstyti ir sustvarkinti milijonus susegtų popierinių lapų, ant kurių bus surašytos žinios ir skaitlinės, apimančios visą viešpatiją, kurias surinks visa armija skaitliuotojų, dirbsiančių visoje šalyje.

ŽINIOS IS LIETUVOS.

Lygumai, šiaulių apskr. Liepos 22 d. tapo palaidotas gydytojas Grygiškis, kilęs iš Gruzdžių valsčiaus. Grįžęs iš rusų, kaip pabėgėlis, apsigyveno Lygumų miestelyje. Pasi-darbavęs apie 10 mėnesių, užsikrėtė vidurių šiltine ir, pasirgęs dvejeto savaitę, mirė.

Ilgai Lygumų valsčiaus gyventojams liks neišdildoma jo atmintis, ne tik kaip pydiečio, bet ir kaip Lietuvos gyliočio. Atėjus bolševikams ir platinant komunizmą, iškylus ir Lygumuose netvarkai, kaip visose Lietuvos kampuose, viejonis uoliai stoji į kovą, nors jau nebejaunas žmogus, ir vietos gyventojams daug padarė naudos. Neteko Lygumų apielinkė ne tik gydytojas, bet ir savo tarpe neturės kaimo pasisventusio

inteligento, kuris savo paprastu, nepulkiu būdu buvo prieina mas visioms visokioms reikaluose.

Marijampolė. Per Visus Šventus 1919 m. bus dailės ir amatų paroda. Jos tikslas parodyti, ką mūsų žmonės yra padarę seniau ir dabar, o ypač ko išmoko karo metu. Rengėjai tiki-si, kad paroda sujdins lankytojus savo namų pramonę, savo dailę, karščiaus pamylėti, labiau gerbti ir gerinti.

Kupiškis. Čia buvo nepriklausomos Lietuvos šventė. Jaunimas iš apielinkės, kiekvienas kaimas su savo vėliavomis. Miestelis buvo gražiai papuoštas žolynais ir vainikais. Buvo pasakyta kelios prakalbos apie Lietuvos atgijimą. Žmonės upo turi daug.

Šimonis. Jaunimas čia susipratus. Vaziuojant į ir iš Šimonių ant kelių padaryta daug gražiai papuoštų žaliav vainikais ir gėlėmis vartų. Keliai apodinti berželiais. Tai padaryta lietuviai kareivių sutikimui. Moterys ir merginos audžia ir noriai duoda audeklus mūsų kareiviams.

Kalėdorial. Liepos 27 d. Šuolių sodžiuje buvo lietuvų ir lenkų žvalgų kova. Lenkai nelaimėjo ir apmunda gieddami uždėjo tam sodžiui 6,000 rublių kontribucijos, kad sodžius lenkams nepraneš, jog jame lietuvų kariuomenės buta. Sodžiaus gyventojai, protestuodami del tokio neteisingo baudimo, kreipėsi į lenkų karo valdžią Šemeliskose, reikalaudami umnikinti tą pabaudą, bet gavo atsakymą, kad jie dar didesnės bausmės verti.

Kadangi tai nieko negelbėjo, tai Šuolių sodžiaus gyventojai padarė protestą anglų karo mašinos vadui Kaune, kur išrodma pabaudos neteisėtumas, reikalaujama ji atsaukti ir atlyginti visi lenkų padaryti nuostoliai ir galų gale įsakyti lenkams iš Lietuvos žemių visiškai išsikraustyti.

Šinnas (Alytaus apskr.). Čia lenkai baisiai pradėjo nerimauti. Bet kur čia žmogus ramini sėdėti? Jau kasžin kada visi laukia legijonų, o čia jų kaip nėra, taip nėra. Jau kiti ir liežuvis atšipino bekalbėdami, kad jau Alytus paimtas, Seirijai paimti; buriai legijonų artinasi—jau ir Šinnas išvaduos. "Lenkutės" vainikus pradėjo legijonininkams pinti! Bet ir tie jau sudžiuvę žydi mėlynuose valkiuojasi, o legijonų nei pūpt. Todel "lenkai" dabar tik vaikščioja susiraukę, lyg mūšį prariję ir keikia "čamų" valdžią ir kareivius, kad šie drieta ne tik legijonų neleisti, bet ir kailį jiems peria. Man rodos, jog vietinei valdžiai priderėtų nors šiek tiek pasirūpinti, kad tokie keikikai ir šmeižikai sučiauptų lūpas.

RED. ATSAKYMAI.

P. J. E. Karosui. So. Boston, Mass. Labai gaila, kad Tamisto laiško gavome tik 3 spalio, kad mūsų dienraščio numeris su Tamistos raštu jau buvo išėjęs. Laiską perduodame p. Bilekui, kad jis paskaitytų prieš duosiant atsakymą, jei to atsakymo norės.

S. B. North Sidėj, Chicagoje. Pranešimą gavome, kada subatinis numeris jau buvo dedamas presan, todėl negalėjoje patalpinti.

Lietuviai Amerikoje.

WESTVILLE, ILL.

Daugiau teisybės.

"Lietuva" ir vėl rašo didelę neteisybę apie šios kolonijos katalikų veikimą.

Tas laikraštis, turbūt, jaučia kad jam artinasi galas.

230 num. patalpino korespondenciją iš Westville. Toje korespondencijoje aprašo gerb. kun. Laukaičio prakalbą. Stai ką rašo:

"Kun. Laukaičio prakalbos nepavyko. Priežastis tame. Mat, jos buvo žaikingos visų lietuvių bei skirtingo partijų, o kuomet prasidėjo, pasirodė, kad jos yra tik vienos katalikų partijos."

Tiesa, prakalbos buvo su-
rengtos katalikų L. Vyčių 85
kuopos, bet jos buvo rengiamos
su tomi tikslu, kad patarnauti
tėvynei, Lietuvai. Katalikai
tėvynės reikalus stato pirmiau
už savo partijos reikalus. Čio-
nykščiai "tautiniškai" elgiasi
visai priešingai. Jie savo dar-
bą pasvėčia groviniui tikėjimo
neišvengiamai katalikų veikėjui
bei ardynui vienybės. Jie savo
pinigais užlaiko "nezaidešingą
baudyniją."

Stai ką jie padarė per kun.
Laukaičio prakalbą. Kuomet
gerb. svečias kalbėjo, tai jie
šiek tiek klausėsi, bet pradėjus
sąrašyti aklas, beveik visi išnar-
mėjo laukus. Svetainėje pasili-
ko beveik visi katalikai, kurie
dėjo aukas ant tėvynės aukuro.

Kuomet aklų rinkimas jau
buigėsi, tai tie "tautiniškai"
vėl sugrįžo į svetainę parodyti
savo "patiriotiškumą" — su-
kelti triukšmą. P-as J. P. Poška,
vakaro vedėjas, perstatė
kalbėtoją p. Česnuli, kuris kal-
bėjo apie L. P. Bendrovę bei
apie Lietuvos ekonominius rei-
kalus. Katalikai klausėsi prak-
kalbos su jėdomumu, bet lais-
vamaniai "tautiniškai" ir so-
cialistai nerimavo. Vos tik p.
Česnulis pabaigė savo kalbą,
"tautiniškai" pradėjo triuk-
šingą kelti; pasigirdo žodžiai:
"Apgavikai", "sukčiai",
"žmonės, nepirkite L. P. B-vės
šėry", "Tie kalbėtojai kalba
prieš lenkus, bet tie patys yra
lenkai; čia lenkų susirinkimas."
Kaikurie triukšmadariai
yra vedę lenkus, be to ir neza-
ležiškai "vyksupų" Miekevi-
čių palaiko. Tokiems žmonėms
meluoti lengvai eina. Lietuvių
veikėjus jie vadina lenkais.

Vakaro vedėjas, J. P. Poška,
ir vietinis klebonas, kun. L.
Brigmanas, norėjo gražiuoju
sustabdyti triukšmą, bet negal-
ėjo. Tuomet jie pašaukė policij-
ą, kuri numalšino triukšmadar-
ius.

"Lietuvos" bendradarbis p.
"Prakalbose buvęs" (turbūt
už durų), sako: "Vakaro vedė-
jas, J. Poška, ... pradėjęs kal-
bėti niekino visų kity partijų
žmones ir tuomi visą vakarą
tvarką sugadino." Čia bjauriai
meluoja! J. Poška kalbos nelai-
kė visai, tik jis perstatinėjo
programą dalis, kurias, apat
kalbėtojų p. Česnuli ir kun.
Laukaičio, išpildė L. Vyčiai.
Programas susidėjo iš dainų ir
deklamacijų. Reikia pažymėti,
kad programos buvo gražios.

Kuomet čionykščiai "tauti-
ninkai" ką blogo padarė, ir su-
siptant, kad padarė blogą, tai
tuomet jie bando užmesti savo
blogus darbus ant kity. Šį kar-
tą jie pasielgė labai negražiai
pakeldami triukšmą; negana
ką patys neaukojo tėvynės ap-
švietos reikalams, bet dar ir
kitiems užkencė ankoti tam
svarbiam reikalui. Dabar gėda
jauti. Tai jie savo purvą

darbą nori užmesti ant J. Poš-
kos.

Toliaus "Prakalbose Buvęs"
sako: "Kun. Laukaitis kalbė-
damas sakė: 'Lietuvoje nėra
partijų. Ten visi išvieno dar-
buojasi dėl išgavimo Lietuvai
laisvės! Tuomi tarpu jis pats
dirba tik vienai katalikų parti-
jai.'"

Tas korespondentas išreiš-
kimas parodo, jog jis nori su-
ardyti kun. Laukaitio darbą,
vienijantį Amerikos lietuvių
partijas tėvynės pavyzdžio pa-
rodymu. "Lietuva," talpinda-
ma savo skiltyse p. "Prakal-
bose Buvusio" raštą, ardo kun.
Laukaitio darbą ir lietuvių vie-
nybę.

Kun. Laukaitis darbuojasi
apgindamas Lietuvos pakrai-
čius nuo lenkų užgrobio mi-
ištautėjimo. Jeigu "Lietuva"
turėtų nors šapelį tėvynės mei-
lės, tai nekludytų tam darbiui.
Bet matyt, kad "Lietuvai" ru-
pi išplatinti bedievybę, ne pa-
tarinavimas tėvynei Lietuvai.

Lietuvys.

MARYLAND VALSTIJA RENGIA KARŠTĄ NYSTES REKOR- DUS.

Maryland valstija, per Mary-
land Council of Defense, His-
torical Division (Maryland Ap-
siginimo Taryba, Istorijos
Skyrius) renka rekordus kiek-
vieno Maryland valstijos kar-
veio Valstijos Karės Istorijai.
Istorijos Skyrius tam tikslui
yra prirengęs tam tikras for-
mas (blankas) ir kompanija
gavimui ty rekordų prasidėjo
rugpjūčio 16 d., sulig gubernato-
riaus Harrington'o prokle-
macijos.

Darbas eina gana pusekin-
gai ir jau apturėta daugelis re-
kordų ty vyrų ir moterų, kurie
karės laike įstojo į įvairias tar-
nystes, bet dar nemažiau jų
truksta. Savo tikslo atsiekimui
Istorikškas skyrius reikalauja
pagalbos įvairių agencijų ir or-
ganizacijų bei draugijų, ypa-
tingai svetimaucijų. Svetur gi-
musieji piliečiai garbingai at-
silymėjo tarnystėje po Ameri-
kos vėliava, tad yra labai svar-
bu, kad jų rekordai patilptų
rengiamajame istorijoje.

Dalykas yra tame, kad tasai
skyrus nora susižinoti su kiek-
vienu, kurs bent kokiam laike
gyveno Maryland'o valstijoje.
Pageidaujama rekordas kiek-
vieno, kurs tarnavo laike karės
Suvenytų Valstijų ar alijantų
karės ar laivyno tarnystėje, t.
y. prieš arba po tam, kada Su-
vienytos Valstijos įstojo į ka-
rę, ir nežinant ar toji tarnystė
buvo užrubėžyje ar šioje šalyje
(namieje).

Ofisas Istorijos Skyriaus
Maryland Apsiginimo Tary-
bos randasi po No. 201 West
Monument Street, Baltimore,
Md. Formos arba blankos ran-
dasi žymesnėse miesto ir pa-
vieto vietose. Kiekvienas tar-
navęs karėje privalo gauti vie-
ną ty blankų ir ją išpildyti, nes
kad ir vienas žmogus tokios,
blankos, neišpildys, tai Valstijos
Karės Istorija bus nepilna, ne-
užbaigta. Kadaigi tokios in-
formacijos yra pageidaujamos
vien istorikškas tikslams, tad
buty labai neįsimintinga, jeigu
kuri nors tarnavusi ypata de-
lei nepasitikejimo arba nuožiū-
ros atsisakyty tokį blan-
ką išpildyti. Išpildyme tokios
blankos žmogus neužsitraukia
ant savęs jokios atsakomybės
bei priederytės. Taip-gi nepri-
valo susilaikyti nuo išpildymo
tokios blankos dėlai nepra-
sios.

Tas laikas ir yra pavojin-
giausias žmogaus gyvenime
laikas jo kovoje su džiava.
Žmonijos žvilgsniu ta liga to-
del yra kriminališka pragaiš-
tis.

Yra spėjama, kad metinė
šios šalies pragaiščių vienk-

ma. Jeigu žmogus, kurs yra
tarnavęs, nori arba nenori apie
tai išreikšti, jįsai privalo su-
prasti, kad Valstijai rupi kiek-
vieno rekordas ir, tokiu budu,
turi teisę paprašyti, kad tokią
formą arba blanką išpildytų.
Valstija yra pasiryžusi kampa-
niją vartyti iki tol, kol gaus re-
kordą kiekvieno, kurs tarnystė-
je buvo; tad laiko ir išlaidų su-
ėdėjimui, kiekvienas privalo
kuogreičiausiai tatau atlikti, t.
y. išpildyti minėtą formą ir pa-
siųsti arba dastatyti ją viršini-
nėtai Tarybai.

KAS APNOKA LIESAS TAU- TISKOSIOS TUBER- KULOSO DRAUGIJOS.

Pasaka apie šmotelį poperos
išrodyty, kad negali užimti to-
kios svarbios vietos, kaip išri-
šimas didžiausios ir pavojingia-
usios žmonijos problemos. Bet
keturkampis poperėlis, ant ku-
rio yra atspaudžiniš Raudon-
nas Kryžius ir Raudonas Dvi-
gubas Kryžius su parašu, lin-
kiančiu visiems "Linksmų
Kalėdų ir sveikų Naujų Metų",
yra tik vieš delto, kad kovoti
su džiava ir toji kova kas-
dieną per praėjus 10 metų vis
auga.

Tas poperos šmotelis yra
Raudonojo Kryžiaus Kalėdinis
ženklelis. Visi jį pažiūta ir ži-
no, kad jis pasirodo prieš pat
Kalėdas ir yra parduvinajama-
mas po vieną centą. Centas—
nedideli tai pinigai, bet iš
fondo, susidaruso iš to parda-
vinėjimo, prasidėjo džiavos
atakovimas po visą šalį ir jos
tyrinėjimas ir sulaikymas pa-
rodys žmonijai, kad ta liga
nėra mirtina, bet išgydoma ir
jos galima išsisaugoti.

Užlaikyti sveikatą yra vie-
nas iš didžiausių žmonijos ru-
pesnių. Reikia padėti visas
pastangas, kad sveikatą už-
laikyti, ne, apsilaidinus tame
darbe buty grąsinimas pačiai
civilizacijai.

Prieš dešimt metų Tautiško-
ji Tuberkuloso Draugija pra-
dėjo pardavinėti ženklelius.
Nuo to laiko jų pradėta išpar-
duoti dvigubai, vėliau tris syk-
tiek, o dabar kasmet jų
skaičius didinus, kuomet žmo-
nės pradėjo permatyti, kad
džiavos galima išsisaugoti.
Šimet ty ženklelių bus vėl par-
davinėjama už \$6,500,000 iš vi-
so, o pinigai bus sunaudoti ko-
vai su ta kankyne.

Kad jį sulaikyti, didžiausia
problema yra pertikrinti tuos,
kuriems ta liga grąšina. Mok-
slas, žinoma, yra nevisiems
prieinamas, bet neviens netu-
rėtų buti ligoniui, jei jis leng-
vai žinotų, kaip užlaikyti svei-
katą. Mokslas jau yra toli pa-
siekęs, bet didesni ir svarbes-
ni apie džiavą dalykai tebėra
žmonėms beveik nežinomi. Čia
dar yra darbai vietos.

Džiava užmuša daugiau neg
150,000 žmonių kasmet. Ant
kiekvieno žmogaus šioje šaly-
je, kas tris minutes nuo to-
ligos miršta vienas žmogus. Ši-
tie trys faktai visiems aiškūs
ir parodo, delko mokslas, kaip
užlaikyti sveikatą, yra taip
svarbus.

Žmogus, kuris dirba rankų
darbą, turi buti sveikas. Tai
yra jo didžiausias turtas, jo
darbo manta. Nuo 20 iki 30
metų yra jam naudingiausias
amžius. Tai laikas, kuriame
jis yra svarbiausias sau ir savo
šeimynai.

Tas laikas ir yra pavojin-
giausias žmogaus gyvenime
laikas jo kovoje su džiava.
Žmonijos žvilgsniu ta liga to-
del yra kriminališka pragaiš-
tis.

Yra spėjama, kad metinė
šios šalies pragaiščių vienk-

is džiavos stekia \$500,000,000.
Ji užpuola ant žmonių, kurie
pradeda šeimynas auginti, tai
yra tuo laiku, kuomet jie pra-
deda buti svietui tikrai nau-
dingais. Jeigu jų nesumažina,
tai sumažina žmogaus dirbimo
galę ir sunaikina jo jėgas at-
silaikyti prieš sunkenybes.

Didesnis pavojus grąšina
tiems, kurie dirba dirbtuvėse,
o ne ofisuose. Greičiau jį už-
puls tuos, kurie esti tamsiose,
nesanitariskose vietose, negu
tuos, kurie yra namuose. Bet
ji gali visų pasirodyti.

98 žmonės iš šimto turi dži-
avos bakterijas savo kune. Bet
dažniausia jį yra neveiklios
tol, kol kuno pajėga nenupuola.
Delto svarbu yra palaikyti
kuno sveiką, tvirtą. Jeigu nu-
pultų, džiavos bakterijos
yra duodama progos platintis
ir jos taja progą naudojasi.

Nors jos jau ir pasiektų plau-
čius, visvien yra vilties. Nes
tyratoras, sveikas valgis ir pa-
silis yra didžiausi džiavos
priešai. Jie gydo gendancias
dalis, išvaro bakterijas ir vėl
atnaujina plaučius.

Jeigu džiava buty vientik
medikališka problema, ji nebu-
ty taip pavojinga, kaip šiandie
kad yra. Bet del savo ekonomis-
kos ir socijolos reikšmės
ji turi labai didelę svarbą.

Net ir pasveikęs ligonis turi
intekmės ant gyvenimo stovio.
Pirminkim dirbtuvės darbininkų,
kuris yra džiava sirgęs ir ap-
sivedęs pradeda vaikus augin-
ti. Kol jis yra gydomas, jo
žmona turi arba dirbti arba pa-
ti tapti vargo auka. Jeigu žno-
gus pasveiksta ir išleistas iš li-
goninės, tuomet jis tankiau-
niai turi gauti lengvą darbą.
Jeigu jis to ne, adaro, džiava
gali vėl sugrįžti. O su lengvu
darbu jis negali tinkamai užlai-
koti savo šeimynos ir turi ieš-
koti valstijinės pagalbos. Tai
yra tik viena džiavos ypatybė.

Mokslas reikalingas ir visos
pastangos yra dedamos, kad iš-
mokinus visus žmones, kas yra
džiava ir kaip ją galima perga-
lėti. Tikint skleidžiant mokslą,
pergalė bus pasiekta. Tikint
gerai užlaikant sveikatos rei-
šius, suaugę apsižūrėjimą, dži-
avą bus galima sulaikyti.

Tautiška Tuberkuloso drau-
gija su savo 1,000 valstijinių ir
lokalų skyrių pasekmingai su
džiava kovoja. Šis darbas yra
apnuokamas vientik iš parda-
vimo Raudonojo Kryžiaus žen-
klelių.

KAS NAUJO!

Vienatinis lėdas apsaugoti nuo
automobilių vagių "The Monarch
Carburetor Lock".

Toji įvairi uždara gaza ir tada nei
pats lėdas, nei metaliniai įtaisai
nueis.

Reikalaujant tokios apyenos mel-
dau kreiptis prot:

A. Kvedar,

Pardavejas.

25 N. Dearborn Str. Tel. Central 6521
Ar 1701 S. Ruble Str. Tel. Canal 222.

PARSIDUOS PIGIAI.

1/2 akro puikaus juodžemio, ku-
ris randasi vienam iš gražiausių
miestelių ant Northwest Geli-
kelio, arti gražios upelės, kur ga-
lima žuvas ir pavidžinti, trippai
arti didelio fabriko, kur galima
gauti unektinai darbo ir gerą al-
gą. Galite ant šios žemės gyvend-
mas užsilaikyti reikalingas dar-
bas ir paskleisti ir tuomi sumažin-
ta augsta kama pragyvenimui. Pa-
siduos ant lengvų mėnesinių mo-
kesių.

Perduoda 6 kambarių namelis
su mašinų, elektrine, gamos, moky-
mos porciai, apšvietimu ir upakabin-
kama \$5,100. Naujai statyta tu-
ojus galima branginti.

Jos. Bykczynski,
5129 S. Ashland Ave.

Ant parduomo didelis butas su 2
pagyvenimui su 4 kambariais, Raudon-
kryžiu, kaimu, kaina \$2,500. Atsiau-
kinti.

2 pagyvenimui namas parduoda-
ma, kaina \$1,500 ir metis kaina
\$2,400. Atsiau-
kinti.

2 pagyvenimui namas parduoda-
ma, kaina \$1,500 ir metis kaina
\$2,400. Atsiau-
kinti.

2 pagyvenimui namas parduoda-
ma, kaina \$1,500 ir metis kaina
\$2,400. Atsiau-
kinti.

2 pagyvenimui namas parduoda-
ma, kaina \$1,500 ir metis kaina
\$2,400. Atsiau-
kinti.

2 pagyvenimui namas parduoda-
ma, kaina \$1,500 ir metis kaina
\$2,400. Atsiau-
kinti.

REIKALAUJA

Reikalingi leiberial, darbas pasto-
vus, užmokėstis geras. Atsiau-
kinti: AMER. BLDG. FOUNDRY CO.,
2200 S. Springfield Ave.

REIKALAUJA

Reikalingos 25 merginos dirbti
fabrike 114 į savaitę pradžiai nuo šio-
kio dirbant nuo \$16 iki \$20 į savaitę
ir po 2 mėnesių darbo "bonus".

AMER. INSOLATED WIRE
& CABLE CO.
954 W. 21st Str.

PAIEŠKOJIMAI

Paiskau pusseseris Onos Maroz-
nės (po tėvais Galvelukės) poima
iš Kauno Gubern. Panevelio Pav.
Krakenavos Valstijos. Ar turį laukia
nuo jos brolio iš Lietuvos, meldi-
jį pati arba kas apie ją žinote pra-
neškite sekantių adresų:

Miss Ona Galvelukė,
9 State Str., Port Plain, N. Y.

Ar Antanas Leonas Felikas Leon-
sonas paleikau savo dėdės Tamodius
Wingrodo paeinimo iš Kauno Gu-
bern. Raseinių miesto Nemakščių
gavė. Keli metai atgalius jį gyveno
Chicago. Jis pats arba kiti malone-
kite man pranešti sekantių adresų:

National Bottling Co.
111 Millbury Str., Worcester, Mass.

Paiskau savo giminių, pažįstamų,
iš Lietuvos kaimynų, kurie mane
pažatė, malonekite atsiau-
kinti lauk, nes esu visų pasidėjęs ir noriu au-
sinaityti.

Ar paeimu iš Kauno rėdybos, Kal-
varijos apskrėio, Alytaus valstijos,
Rudžių kaimo, dabar mano adresas:

ANTANAS BILIAUSKIS,
2617 W. 40 Pl. Chicago, Ill.

Paiskau Gintaus paeinimo iš
Kauno Gubern. Raseinių Pav. Pajū-
rio miesto. Jis žinoma Kunigunda
(po tėvais Komauškis) Gintaus
atsaukinti. Kas apie jį žinotumet pra-
neškite sekantių adresų:

Juoz. Simkus,
2083 Canalport Ave., Chicago, Ill.

Paiskau Antano Gegulio paeina-
čio Gub. Kauno, Raseinių Pav. Nade-
jų Sodos. Ar gausiu laukia nuo jo mo-
ters iš Lietuvos, scho girįjusi kad
jis rašes. Kas apie jį žinotų malone-
kite pranešti sekantių adresų:

Juoz. Simkus,
2083 Canalport Ave., Chicago, Ill.

ANT PARDAVIMO.

1650-00 nuperka grocerne su viuo-
liais Rūbonais (fakturas). Atsiau-
kinti tuojus.

4527 S. Paulina Str.

Ant parduomo 4 kambarių medi-
cinos namas, šalia vanderbilt sūduos su
vono, metis su. Kaimo kaimo Vieno-
dus. Kaina 12000. Atsiau-
kinti: 6829 S. Campbell Ave.

Ant parduomo dvių pagyvenimui
namas su grocerne ir mėsiny-
cia tarpe indų apyvaidų vietos.
Namis ir atstakas atstakas \$1500.
Raudon \$1500 ir mėsiny. Turi buti
parduotas greitai lauk. Atsiau-
kinti: 2065 Archer Ave.

Telefonas McKenley 1229
Klauskite Davis.

Ant parduomo medinis namas ant
2 lubų su augių kumėtomis. Namis
namas su 2 randomis porandus už
\$2,900 randus bety reguliaria kaina
namas randus ant Ashland Ave. ir
51 gatvės. Atsiau-
kinti: Jos. Bykczynski,
5129 S. Ashland Ave.

NAMAS NAUJAS ANT PARDAVIMO
4randų, cemento pamatai, 52 pedo-
dus, 20 pety ir 2 vol. platforma, 2
pagyvenimui su mažu baurentu, po-
siti porandumas, nes savininkas iš-
vaistuoja ant farmy. Adresas:

John Stahulak,
4526 So. Marshfield Ave., Chicago.

Ant parduomo arto namyno 120
akry žemės su jausais ir malūniniu ar-
bi Valpurgas, Ind. Atsiau-
kinti: Jos. Bykczynski,
5129 S. Ashland Ave.

Perduoda 6 kambarių namelis
su mašinų, elektrine, gamos, moky-
mos porciai, apšvietimu ir upakabin-
kama \$5,100. Naujai statyta tu-
ojus galima branginti.

Jos. Bykczynski,
5129 S. Ashland Ave.

Ant parduomo didelis butas su 2
pagyvenimui su 4 kambariais, Raudon-
kryžiu, kaimu, kaina \$2,500. Atsiau-
kinti.

2 pagyvenimui namas parduoda-
ma, kaina \$1,500 ir metis kaina
\$2,400. Atsiau-
kinti.

2 pagyvenimui namas parduoda-
ma, kaina \$1,500 ir metis kaina
\$2,400. Atsiau-
kinti.

2 pagyvenimui namas parduoda-
ma, kaina \$1,500 ir metis kaina
\$2,400. Atsiau-
kinti.

2 pagyvenimui namas parduoda-
ma, kaina \$1,500 ir metis kaina
\$2,400. Atsiau-
kinti.

2 pagyvenimui namas parduoda-
ma, kaina \$1,500 ir metis kaina
\$2,400. Atsiau-
kinti.

PRAKALBŲ RENGĖJAMS.

Parvažiavus mūsų atstovams
p. Jonui E. Karosui ir p. Jo-
nui J. Romanui iš Lietuvos
pasipylė užkvietimai mūsų at-
stovams laikyti prakalbas į
vairiuose miestuose.

Šiuomi pranešame, kad jie-
du laikys prakalbas nereika-
laudami jokio atlyginimo jei-
gu prakalbos bus surengtos
vien tik Lietuvių Prekybos
Bendrovės ir Lietuvos Pasko-
los reikalams. Už prakalbas
surengtas kitoms reikalams
Bendrovė reikalauja \$15.00 už
kiekvieną prakalbą ir pamokė-
jimą kalbėtojo kelionės iškaš-
čių.

LITHUANIAN SALES CORPORATION,

120 Tremont St., Boston, Mass.

Telefonas CANAL 757
Dr. C. K. KLIAUGA
DENTISTAS
1130 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Valandos: 9-12 ir 1-5 val. vakarų.
Nedėliomis nuo 10 iki 11 ryto.

SERGĖKITE SAVO AKIS.



Smetona gerai pritaikinti akinius
bus palengvinimas dėl juos akis
kuomet tu kanti nuo galvos skau-
dėjimo, kuomet valdai laisvai ir
varg, kuomet skaitai ar siuvi ar ra-
šai, tai tuomet yra ženkla, kad
reikia Jums akinių. Mūsų 15 metų
patyrimas priduos Jums geriausią
patarnavimą už prieinamą kainą
net taip mažai net 12.00.

JOHN SMETANA

Akių Specialistas

1801 S. Ashland Av. Chicago

Egzaminas suteikiamas dykel.

Kampos 10-tes gatvės.

5-tes lubos virš Platt'o aptiekos.

Kampos 14, 15, 16, 17 ir 18

Tėmykita į mano parą.

Valandos: nuo 7 val. ryto iki 9

val. vakarų. Pamedžiatis, Sere-
dmiis ir Pėtynčiomis.

DR. S. BIEZIS

Gydytojas ir chirurgas

VALANDOS: 4 iki 8 vakar

CHICAGOJE.

KATALIKISKOS ŠVENTĖS.

Pirmadienis, spalio 6 d.,
Sv. Brunonas.
Antradienis, spalio 7 d.,
Sv. Pan. Mar. Raž.

PRANEŠIMAS KUN. J. LAU-
KAICIO PRAKALBŲ
RENĖJAMS.

Nuo pertaikaus prakalbų
sakymo, Homi, dienomis kun.
J. Laukaitis sušalėjo. Todel
visą savaitę pasiduos pailsinti
ir prakalbų per tą laiką nesa-
ky.

CUKRAUS SVARUI 12
CENTŲ CHICAGOJE.

Tą kainą skelbia prokuroras
Clyne.

Federalis apskričio proku-
roras Clyne paskelbė cukrui
kainą — 12 centų svarui.

Cukraus pagonintojai whole-
saleriams cukrų pardavė im-
dami 10 1/4c. svarui. Krautuvi-
ninkai už cukrų moka 10 1/4c.
svarui. Krautuvininkams už-
drausta nuo žmonių imti dau-
giau kaip 12 centų svarui.

Vadinasi pusė cento svarui
brangiau, kaip pirmiau buvo
nustatyta.

Toliau prokuroras skelbia:
„Nereikia tikėtis, kad sei-
mininkės pamanytų, jog euk-
raus išteklius yra laikinas ir
imty jį tuojaus didelėmis kie-
kybėmis pirkti ir krauti. Jei
seimininkės imty taip elgties,
tuomet ir vėl tuomi būtų pa-
keltas nenormalis stovis.“

„Kuomet tomis dienomis at-
siras cukraus išteklius, aš rei-
kėčiau, kad seimininkės euk-
raus, pirtusi tik tiek, kiek
joms normaliai yra reikalinga.“

„Mano pareiga perspėti
krautuvininkus, jog bus nepa-
keičiamas daktas, jei jie vers
pirkėjus imti už \$1 arba \$2 ki-
tų kokių produktų, jei pirkėjai
nori gauti vieną arba du svarus
cukraus.“

„Toks pasiūlymas nėra le-
galis verslo žmogus pirkti pa-
salinius produktus. Aš mielai
priimsiu bile vienos seiminin-
kės nusiskundimus apie tokį
krautuvininkų pasiūlymą.“

„Antraip vertus, nereikia
tikėtis, kad krautuvininkai
cukrų parduotų bile kokiam
praeivini su skriauda nuolati-
nių savo kostumerių.“

Prokuroras pranešė, jog to-
mis dienomis Chicagoje euk-
raus bus užtektinai. Nes jis vi-
są per Illinois valstiją veža-
mą į rytus cukrų sulaikysias
ir pristatysias Chicago. Ry-
liuės valstijos turi cukraus.
Turi turėti jo ir vidurinės val-
stijos.

NEDAVĖ DETEKTIVAMS
NEŠTIES SVAIGALŲ.

Svaigalai paimta ir išlieta
sinkan.

Detektiva Sweeney ir Grace
teismam pristatė gery pashoto-
lį degtinės. Tai buvo prirodo-
mas, kad salimninkas Kap-
lan, 3433 So. State gat., la-
minkėto gėrimų žmogus, dažnai
pavaišina ir svaičalais.

Teisėjas Trade salimninkų
nubaudė \$50 pajauda ir teismo
lėšomis.

Detektiva su svaičalų pus-
buteliu apsisuko ir ejo laukan.
Teisėjas juos sustabdė ir lie-
pė atiduoti tą prirodymą
„šenkly“. Paskui liepė svaig-
alus išlieti sinkan. Kas tuo-
jaus ir padaryta.

IS CHICAGO'S LIETUVIŲ
KOLONIJŲI VISUS CHICAGO'S IR
APIELINKES MOK-
SLEIVIUS IR MOK-
SLEIVES.

Prabėgo mūsų dykštakis kaip
sapnas. Štai vėl sėdime ant kio-
to moksleivių suolo: mokina-
mės, rengiamės prie ateičiai.
Ne vieną ir ne vieną besimo-
kindami suka galvą, mąsto,
kaip tapti naudingesniu žmogu-
nė, kad užbaigęs kokią mokslo
sąką galėtų patarnauti savo
tautai bei visi žmoniui.

Tiesą, nevisi moksleiviai bei
moksleivės turi ideališkas mū-
tis; nevisi rūpinasi savo tau-
tos reikalais, bet yra tikrų ide-
alistų, pasiūventusių idealiskam
darbui bei savo tautos ir tėvy-
nės reikalams.

Kiti moksleiviai žiuri, kad
kaip geriausius pabaigus kokią
nors profesiją ir įgyjus šiltą
vietelę. Tokiems moksleiviams
tauta bei idėjos darbai visai ne-
rūpi. Arū Dievui, kad tokių
saunylų skaitlius mūsų tarpe,
jau žymiai, kaskart mažėja.

Amerikos lietuviai mokslei-
viai suprato tėvynės reikalus;
pamatė, kad tėvynei, bežengiant
prie liuosybės, yra reikalingi
inteligentai ir įvairūs profesio-
naliai. Supratę tą reikalą jie
dar karščiau pradėjo mokin-
ties, švieties, kad užbaigę mo-
kslą galėtų važiuoti į Lietuvą
ir jai tarnauti.

Lietuviai moksleiviai, turbūt,
labiausiai yra apgyvenę Chica-
go ir jos apylinkes. Chicago
gal būt moksleivių centras. Čia
yra daugiausia įvairios rūšies
mokyklų. Kiekvienas gal rasti
sau tinkamą ir prieinamą mo-
kyklą.

Lietuvaitėms čia labai gera
proga mokintis lietuviškoje
Šv. Kazimiero Akademijoje, ku-
ri jau yra valdžios pripažinta
kaipo pirmos klasės mokykla.

Būti naudinga žmogui sa-
vo tautai, būtinai reikia susi-
pažinti su tautos reikalais dar
tebesant mokyklose. Mokslei-
vis ar moksleivė, užbaigęs sa-
vo mokslo ir suprasdami savo tau-
tos reikalus, galės tuojaus sto-
ti į darbą ir kelti savo tautos
kulturą.

Kadangi Chicagoje yra di-
desnis skaitlius moksleivių, ar-
ba studentų, specialiai į juos
atsiliepiu, kad tvirtiau organi-
zuotųsi, sustiprintų čia jau
esančias kuopas ir Ch. Moks.
Apskritį! Tėvynei Lietuva lau-
kia jų darbų, talentų ir moks-
lo. Chicagoje yra moksleivių
kuopos: West Sidėje, Bridge-
porie, North Sidėje, Cicero,
Brighton Parke, Šv. Kaz. Aka-
demijoje ir Roselande. Kai-
kurios kuopos yra visai apni-
rusios. Jas reikia sustiprinti.
Jeigu koki kuopa negalėtų vie-
nų daug ką nuveikti, tai suside-
da su kita kuopa ir veikia iš
vieno.

Chicagos Moks. Apskritys la-
bai gražini ir pažymėtini pasiro-
dė seimo priėmimo bei jo
iškilmingų vakarų programą
įpildyme. Daugiau tokių iškil-
mingų vakarų! Yra daug žmo-
nių, kurie apkalnuoja jų dar-
bus!

Labai būtų patartina, kad
Chicagos Moks. Apskritys lai-
kytų susirinkimus kas mėnesį.
Į tuos susirinkimus privalo
lankytis kiekvienas moksleivis
bei moksleivė. Tuose susirinki-
muose ne tik patvirtinti
vien apsvaistymu Apskrities
reikalų, bet reikia priimti
naudingas lavinimosi progra-
mas, susidedančias iš prakal-
bų, bei pasidaryti apie Lietuvos
ekonominius reikalus, Lietuvos
politiską stovį, apie žemdirb-
ystę, prekybą, apšvietą ir t. t. Šie

referatai galėtų būti perska-
tyti ir paskaitinti kritikuojan-
ti, išrodant ko jiems truksta ir
ko per daug. Naudinga būtų,
kad moksleiviai turėtų tarp sa-
vos, t. y. tuose susirinkimuose
debatuoti apie visokius Lietuvos
reikalus. Berengdami panašius
programėlius, moksleiviai prisi-
engty į ateitį netik teisiškai,
bet maždaug ir praktiškai.

Tikiu, kad ne vien Ch. Ap-
moksleiviai, bet ir visi kiti pa-
sinandos šiuomi straipsneliu ir
dar karščiau pradės mokin-
ties bei rūpintis apie Lietuvos rei-
kalus.

Dulcė.

IS TOWN OF LAKE.

Rugsėjo 27 d. p. Skindorio
svetainėje Šv. Cecilijos giedo-
rių choras turėjo šeiminišką
vakarėlį. Tikslas vakarėlio bu-
vo pagerbti narius kareivius,
kurie tarnavo Didės Samo ka-
riūnėnė.

Pirmiausia choro vedėjas, p.
V. Daukša, paprašė visų karei-
vių susėti. Kareiviai buvo: A.
Prečauskas, Keperša, A. Še-
dis ir Šukis.

Pradedant programą, choras
sudainavo Lietuvos himną. Po
to p. V. Daukša prakalbėjo, iš-
reikšdamas savo pasilgimą na-
rių. P. J. Z. Jurgaitis pasakė
eiles „Žalgirio mušis“, kurios
žodžius lydėjo ilgas rankų plo-
jimas.

Toliau choro vedėjas papra-
šė kareivius, kad pakalbėtų ka-
nors iš savo pusės. Indomios
kalbos buvo sugrįžusių iš karo
lauko. Jų žodžiuose skambėjo
vien pasilgimas muzikos ir
dainų. Išaugęsi taip-gi, kad
sveiki sugrįžo prie Šv. Cecilijos
giedorių, kur vėl darbuosis
bažnyčios ir tėvynės naudai.

Po padainuota keletas lie-
tuviškų dainų. Užbaigus pro-
gramą, šeiminišką paprašė vi-
sus prie užkandžių, kurie buvo
skaniniai pagaminti p. lių A.
Brazauskaitės, E. Kušleikaitės
ir M. Juonaitės.

Po skanių užkandžių dar
pažaisla ir pašoka.

Lai buna pavyzdžių ir ki-
toms draugijoms Šv. Cecilijos
giedoriai.

Ten Buvusi.

IS BRIGHTON PARKO.

Am. Liet. Rymo Kat. Mot.
Sąjungos 20 kp. Brighton Pa-
rko mėnesinis susirinkimas į-
vyks utarninke, spalio 7 d. pa-
rapijos mokyklos kambaryje,
7:30 val. vakare.

Kviečiu visas nares atvykti
šim susirinkimam. Reikės ap-
kalbėti vakaro reikalai, rinkti
mėgėjas-vaidintojas ir daug
kitokių reikalų.

Siame susirinkime taipgi
Apskrities delegatė iš buvusio
Worcesterij Mot. Sąj. seimo
išduos raportą.

Z. Sakalauskiene, rašt.

PRANEŠIMAS.

DR. I. E. MAKARAS

Lietuvis Gydytojas ir Chirur-
gas Perkele savo ofisa iš
1741 W. 47 Str.

į mirusio Dr. D. J. Bagocius
ofisa Roselande

Praktikuoja tarpe Lietuvių
šime mieste ir apylinkė.

Ofisas 10900 S. Michigan Ave.

Valandos nuo:

9 iki 12 išryto

2 iki 4 popietį

7 iki 9 vakare

Telefonas Pullman 342

Residencija 4515 S. Wood Str.

Tel Yards 723

Žinių Iš Lietuvos Laikraščių

APIE

Lietuvių Prekybos Bendrovė

Zemiau paduodame ištrankas iš Kaune išleistas „Lietuvos“ Lietuvos
Valdžios organo, Rugsj. 23 d.:

„Amerikos lietuviai skundžiasi, jog labai maža gauna iš Lietuvos ži-
nių, ir todėl nežino Lietuvos padėties. Jie nori visa kuo padėti Lietuvai
ir tuo tikslu yra atvažiavę p. Karosas ir p. Romanas. Jiems labai gero
įspūdžio padarė Kauno demonstracija buvusi 17 rugsj. d.

„Ponas Karosas ir p. Romanas 20 rugsj. d. mano išvažiuoti iš Kauno
ir bus Amerikoje 6 rugsėjo d. iš kur jie važinės po provincijas ir Lietuvių ko-
lonijas su agitacija, nurodymai kuo gali padėti Lietuvai, ir nupiešdami Lie-
tuvos padėtį. Netrukus manoma suteikti medžiaginę pagalbą.“

„Amerikoje yra susikūrus Prekybos Bendrovė kurios tikslas yra pir-
miausia vesti prekybą su Lietuva; atidaryti savo sandėlius, ir tt. Kada
Lietuva atsigauna po karo sunkenybių turės įsteigti dirbtuvių medžiagai iš-
dirbti, nes Lietuva vien žemės ūkiu negalės pralodti.

„Amerikiečiai išsiuntė į Lietuvą 300 dėžių maisto savo giminėms.
Bendrovė išsiuntė 10 tonų maisto (ryžių, riebalų ir cukro), kurs ateis apie
1 rugsėjo dieną jį perduos Pramonės ir Prekybos Ministerijai. Su tuo siun-
tinu ateina 5 dėžės drabužių, kuriuos sudėjo Amerikos lietuviai Rando-
najan Kryžiui: 3 dėžės Karo Ligoninei ir 2 dėžės Raudonojo Kryžiaus Li-
goninai.

„Bendrovės tikslas paremti Lietuvos ateitį, jai rupi, kad šalis būtų
turtinga ir kad amatai augstai stovėtų. Dirba tam, kad Lietuva būtų lais-
va ekonomijos ir politikos žvilgsniu.“

Iš virš paduoto straipsnio matyti ką Lietuvos žmonės apie Lietuvių Pre-
kybos Bendrovę rašo.

Lietuvos žmonės pasitiki jai, Lietuvos valdžia pasitiki jai, tai-gi ir Ame-
rikos lietuviai drąsiai gali pasitikėti.

Lietuvių Prekybos Bendrovė augina savo kapitalą. Dabar jai reikalingas
didis kapitalas sekantiems darbam.

1. Užpirkimui ir pasiuntimui Lietuvos valdžiai visokių Lietuvai reikalingų
prekių.

1. Užpirkimui pasažierinio laivo, kuriuomi Amerikos lietuviai galėtų grįžti
į tėvies.

2. Prisidėjimui prie brolių Vailokaičių „Lietuvos Ūkės Bankos“, Kaune.

4. Įsteigimui Bankos skyriaus Amerikoje.

5. Atidarymui pinigų siuntimo į Lietuvą skyrių.

6. Atidarymui sandėlio ir dirbtuvės Lietuvoje.

Tie visi darbai reikalingi prie Lietuvos atstatymo. Juo daugiau šerinin-
tūsim, tuo geriau darbą galėsime atlikti ir tuo didesnis pelnas bus šerinin-
kams.

Kviečiame ir Tamstą prisidėti su savo kapitalu. Jau atėjo laikas veikti.
Tuojaus sėk ir išpildyk žemiau paduotą aplikaciją ir prisiųsk sekančiu adresu:

LITHUANIAN SALES CORPORATION

120 Tremont St.,

BOSTON, MASS.

Aš siūnu užsirašau akeijų Lietu-
vių Prekybos Bendrovės, kuri yra inkorporuota ant dviejų milijonų
dolerių kapitalo, ir prizuodu išmokėti po penkis dolerius (\$5.00) už

kiekvieną akciją. Su šia aplikacija įmoku dolerių.
Likusius išmokėsiu pagal reikalavimą.

Bendrovė pasilieka sau teisę bile koki užsakymą atmesti. Užsira-
šęs toliau sutinku, kad Bendrovės organizatyviai iškašiai būtų pa-
dengti iš pirmiausiai įplaukusių mokesnių. Ant ko ir dedu savo parašą
ir ženklą.

Diena Mėnesio 1919
Užsiėmimas
Parašas
Adresas
Miestas

NEPAPRASTOS ATVIRUTES



„Draugo“ knygyne galima gauti šis y atviručių jau pagaminta kaina tikrai po
3c kiekvieną.

Kas imty nušalinusia 10 gauti už 25c. Kas 20 tai po 2c kiekvieną. O kas imty
nemadžia 50 ir toliau gauna už pusę kainos. Kreipkitės adresu:

„DRAUGAS“ PUBLISHING CO., 1800 W. 46th Str., Chicago, Ill.